

IT & IT LAW

SDM 024

E crime legislation

Evangelia Vagena

Ph.D, DEA Droit et Informatique

Τι είναι έγκλημα;

"πράξη άδικη και καταλογιστή στο δράστη της, η οποία τιμωρείται από το νόμο"

(α.14 ΠΚ)

«η πράξη εκείνη που θίγει τις αξίες της κοινωνική ζωής στις γενικότερης αποδοχής πλευρές της, και που η τέλεση της εκφράζει την έλλειψη σεβασμού του δράστη προς τις αξίες αυτές, έτσι ώστε η ποινική καταστολή της να κρίνεται κοινωνικά απόλυτα αναγκαία» [Μαγκάκης]

n.c.n.p.s.l

«nullum crimen nulla poena sine lege»

α. 7 § 1 εδ. ά του Συντάγματος

«Έγκλημα δεν υπάρχει ούτε ποινή επιβάλλεται χωρίς νόμο που να ισχύει πριν από την τέλεση της πράξης και να ορίζει τα στοιχεία της»

Διάκριση εγκλημάτων

- **Κακουργήματα**= τιμωρούνται από το νόμο με ποινή κάθειρξης τουλάχιστον πέντε ετών.
- **Πλημμελήματα**= τιμωρούνται από το νόμο με φυλάκιση έως πέντε ετών.
- **Πταίσματα**= τιμωρούνται με ποινή κράτησης ή την επιβολή προστίμου. Η διάρκεια της κράτησης κυμαίνεται από μία ημέρα ως ένα μήνα, εκτός αν κατά περίπτωση ο νόμος ορίζει διαφορετικά.

Διακρίσεις

- **Ηλεκτρονικό έγκλημα ή έγκλημα με υπολογιστή (computer crime):** αφορά φυσική παρέμβαση σε έναν μη συνδεδεμένο υπολογιστή ή υπολογιστές συνδεδεμένους σε τοπικά δίκτυα
«Μια εγκληματική πράξη στην οποία ο ηλεκτρονικός υπολογιστής χρησιμοποιείται ως το κυριότερο μέσο τέλεσής της»
[Forester and Morrison]
- **Διαδικτυακό έγκλημα (cyber crime):** προϋποθέτει την διασύνδεση των υπολογιστικών συστημάτων στο Διαδίκτυο και την τέλεση της πράξης μέσω διαδικτυακής διακίνησης των δεδομένων
- Σύγχρονη τάση: «εγκλήματα πληροφορικής»

Διακρίσεις*

A) Εγκλήματα που διαπράττονται τόσο σε «κοινό» περιβάλλον, όσο και στο διαδίκτυο

π.χ η συκοφαντική δυσφήμιση διαπράττεται και με την χρήση του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (αποστολή e-mail). Η αντιγραφή ενός πνευματικού έργου π.χ μουσικού τραγουδιού (άρθρ. 66 Ν.2121/93) ή ενός προγράμματος ηλεκτρονικού υπολογιστή. Όταν το έγκλημα αυτό τελεστεί σε «περιβάλλον internet» τότε πρόκειται για έγκλημα σχετιζόμενο με τον κυβερνοχώρο ή για έγκλημα που διαπράττεται με την βοήθεια του κυβερνοχώρου (internet related crime).

B) Εγκλήματα που διαπράττονται μόνο σε περιβάλλον ηλεκτρονικών υπολογιστών (χωρίς την χρήση του διαδικτύου)

Τέτοια είναι τα εγκλήματα που προβλέπονται από το άρθρο 370 Γ παράγρ. 1 του Π.Κ., π.χ. η χωρίς δικαίωμα αντιγραφή προγράμματος από δισκέτα ή cd-Rom σε ηλεκτρονικό υπολογιστή.

Γ) «Γνήσια εγκλήματα κυβερνοχώρου» (cyber crimes)

ποινικοποίηση συμπεριφοράς που έχει αποκλειστικά σχέση με τον κυβερνοχώρο.

Μια τέτοια αξιόποινη συμπεριφορά θα μπορούσε να είναι π.χ η μεταβίβαση κρυπτογραφικών κειμένων χωρίς σχετική άδεια ή η διάδοση παιδικού πορνογραφικού υλικού δια του κυβερνοχώρου.

*Διάκριση Ι. Αγγελή

ΔΙΑΚΡΙΣΗ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟΝ ΡΟΛΟ ΤΟΥ Η/Υ

- Ο υπολογιστής ως στόχος.

εγκλήματα που αφορούν τη δολιοφθορά των ηλεκτρονικών υπολογιστών ή των δικτύων υπολογιστών, τη δολιοφθορά των λειτουργικών συστημάτων και των προγραμμάτων, την κλοπή των πληροφοριών, τεχνο-βανδαλισμός και τεχνο-παραβίαση

- Ο υπολογιστής ως συμβολή του εγκλήματος.

Για παράδειγμα η διαδικτυακή άπατη, απάτες πιστωτικών καρτών, απάτες που περιλαμβάνουν τις ηλεκτρονικές μεταφορές χρημάτων, απάτες τηλεπικοινωνιών και απάτες σχετικά με το ηλεκτρονικό εμπόριο και την ηλεκτρονική ανταλλαγή δεδομένων.

- Ο υπολογιστής ως «συνεργός/πλατφόρμα» σε άλλα εγκλήματα.

π.χ. διάδοση ναρκωτικών, ξέπλυμα χρήματος, παράνομες τραπεζικές συναλλαγές, παιδική πορνογραφία, BBSs που υποστηρίζουν την παράνομη δραστηριότητα, τζόγος Διαδικτύου.

- Εγκλήματα σχετικά με την εξάπλωση των υπολογιστών

πειρατεία λογισμικού, προσβολή δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας επί προγραμμάτων υπολογιστών, «πλαστός» εξοπλισμός υπολογιστών αγοράς και προγράμματα.

ΔΙΑΚΡΙΣΗ

ΜΕ ΒΑΣΗ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΟ ΕΝΝΟΜΟ ΑΓΑΘΟ

- Προσβολές της **ιδιωτικότητας**
 - καθαρές προσβολές της ιδιωτικότητας συναντώνται σε περιοχές που ισχύουν και τα παραδοσιακά επαγγελματικά απόρρητα : ιατρικό, δικηγορικό, τραπεζικό. Επίσης τα cookies συνιστούν παράνομη δραστηριότητα.
- Αδικήματα κατά της **περιουσίας**
 - computer hacking: ο όρος αυτός δηλώνει παραδοσιακά την προσβολή πληροφορικών συστημάτων που δεν γίνεται με σκοπό την manipulation , το σαμποτάζ ή την κατασκοπεία αλλά χάριν της ευχαρίστησης της προσβολής των τεχνικών συστημάτων ασφαλείας.
 - Ηλεκτρονική κατασκοπεία: την παράνομη αυτή δραστηριότητα διευκολύνει ιδιαίτερα η σύγκλιση των τεχνολογιών πληροφορικής και τηλεπικοινωνιών.
 - Πειρατεία προϊόντων πνευματικής ιδιοκτησίας:
 - Σαμποτάζ και εκβίαση : όχι φυσικές ζημιές αλλά ζημιές που χαρακτηρίζονται ως ζημιές στο σύστημα με προγράμματα που καταστρέφουν δεδομένα. Βλ. viruses, worm programs , διάδοση ελαττωματικού λογισμικού
 - Ηλεκτρονική απάτη: οι συνήθεις μορφές ψηφιακής απάτης αφορούν την διαχείριση παραστατικών κλπ. που αφορούν την πληρωμή λογαριασμών, μισθών, την κίνηση λογαριασμών τραπεζών κλπ.
- Παράνομο και αθέμιτο/επιβλαβές **περιεχόμενο**:

π.χ. παιδική πορνογραφία, διάδοση μισαλλόδοξου λόγου στα διεθνή δίκτυα. Προβλήματα δώξης, έλλειψη αρμοδιότητας και δικαιοδοσίας, ανωνυμία, τεχνική κάλυψη που εξασφαλίζουν συστήματα όπως οι anonymous remailers (βλ. γαλλική υπόθεση YAHOO).

ΔΙΑΚΡΙΣΗ ΒΑΣΕΙ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΓΙΑ ΚΥΒΕΡΝΟΕΓΚΛΗΜΑ

ΣΥΜΒΑΣΗ 185 ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΕΥΡΩΠΗΣ, ΒΟΥΔΑΠΕΣΤΗ 23.11.2001

- ☐ Εγκλήματα κατά της Εμπιστευτικότητας, Ακεραιότητας και Διαθεσιμότητας των Δεδομένων και Συστημάτων.
- ☐ Εγκλήματα που σχετίζονται με Η/Υ.
- ☐ Εγκλήματα που σχετίζονται με το Περιεχόμενο των Δεδομένων.
- ☐ Εγκλήματα κατά της Πνευματικής Ιδιοκτησίας και των Συγγενών Δικαιωμάτων.

Συνηθέστερα εγκλήματα που διαπράττονται τόσο σε «κοινό» περιβάλλον, όσο και στο διαδίκτυο

Άρθρο 333. Απειλή

1. Όποιος προκαλεί σε άλλον τρόμο ή ανησυχία απειλώντας τον με βία ή άλλη παράνομη πράξη ή παράλειψη τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι ενός έτους ή με χρηματική ποινή. 2. Για την ποινική δίωξη απαιτείται έγκληση.

Άρθρο 361. Εξύβριση

1. Όποιος, εκτός από τις περιπτώσεις της δυσφήμισης (άρθρα 362 και 363), προσβάλλει την τιμή άλλου με λόγο ή με έργο ή με οποιονδήποτε άλλο τρόπο, τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι ενός έτους ή με χρηματική ποινή. Η χρηματική ποινή μπορεί να επιβληθεί και μαζί με την ποινή της φυλάκισης. 2. Όταν η προσβολή της τιμής δεν είναι ιδιαίτερα βαριά αν ληφθούν υπόψη οι περιστάσεις και το πρόσωπο του ατόμου που προσβλήθηκε, ο υπαίτιος τιμωρείται με κράτηση ή με πρόστιμο.

Άρθρο 362. Δυσφήμιση

Όποιος με οποιονδήποτε τρόπο ενώπιον τρίτου ισχυρίζεται ή διαδίδει για κάποιον άλλον γεγονός που μπορεί να βλάψει την τιμή ή την υπόληψή του τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι δύο ετών ή με χρηματική ποινή. Η χρηματική ποινή μπορεί να επιβληθεί και μαζί με την ποινή της φυλάκισης.

Άρθρο 363. Συκοφαντική δυσφήμιση

Αν στην περίπτωση του άρθρου 362, το γεγονός είναι ψευδές και ο υπαίτιος γνώριζε ότι αυτό είναι ψευδές τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών μηνών· μαζί με τη φυλάκιση μπορεί να επιβληθεί και χρηματική ποινή. Μπορεί επίσης να επιβληθεί και στέρηση των πολιτικών δικαιωμάτων κατά το άρθρο 63.

Συνηθέστερα εγκλήματα που διαπράττονται τόσο σε «κοινό» περιβάλλον, όσο και στο διαδίκτυο

Άρθρο 381. Φθορά ξένης ιδιοκτησίας

1. Όποιος με πρόθεση καταστρέφει ή βλάπτει ξένο (ολικά ή εν μέρει) πράγμα ή με άλλον τρόπο καθιστά ανέφικτη τη χρήση του τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι δύο ετών.
2. Αν η φθορά έχει αντικείμενο πράγμα ευτελούς αξίας ή η ζημία που προξενήθηκε από τη φθορά είναι ελαφρά, ο υπαίτιος τιμωρείται με κράτηση έως έξι (6) μήνες ή με πρόστιμο έως τρεις χιλιάδες (3.000) ευρώ. (

Άρθρο 382. Διακεκριμένες περιπτώσεις φθοράς

1. Με φυλάκιση τουλάχιστον τριών μηνών τιμωρείται η φθορά ξένης ιδιοκτησίας της πρώτης παραγράφου του άρθρου 381, αν έγινε χωρίς πρόκληση από τον παθόντα.
2. Με την ποινή της προηγούμενης παραγράφου τιμωρείται ο δράστης, αν το αντικείμενο της πράξης που προβλέπεται στην πρώτη παράγραφο του άρθρου 381:
α) είναι πράγμα που χρησιμεύει για κοινό όφελος· β) είναι ιδιαίτερα μεγάλης αξίας· γ) η φθορά έγινε με φωτιά ή με κάποιο από τα μέσα που προβλέπει το άρθρο 270.
3. Αν στην πράξη της πρώτης παραγράφου συμμετείχαν δύο ή περισσότεροι ή συντρέχει και μία από τις περιπτώσεις της δεύτερης παραγράφου, επιβάλλεται φυλάκιση τουλάχιστον έξι μηνών.

Άρθρο 13 ΠΚ Ηλεκτρονικό έγγραφο

Στον Κώδικα οι ακόλουθοι όροι χρησιμοποιούνται με την εξής σημασία:[...]
γ) έγγραφο είναι κάθε γραπτό που προορίζεται ή είναι πρόσφορο να αποδείξει γεγονός που έχει έννομη σημασία όπως και κάθε σημείο που προορίζεται να αποδείξει ένα τέτοιο γεγονός. Έγγραφο είναι και κάθε μέσο το οποίο χρησιμοποιείται από υπολογιστή ή περιφερειακή μνήμη υπολογιστή, με ηλεκτρονικό, μαγνητικό ή άλλο τρόπο, για εγγραφή, αποθήκευση, παραγωγή ή αναπαραγωγή στοιχείων, που δεν μπορούν να διαβαστούν άμεσα, όπως επίσης και κάθε μαγνητικό, ηλεκτρονικό ή άλλο υλικό στο οποίο εγγράφεται οποιαδήποτε πληροφορία, εικόνα, σύμβολο ή ήχος, αυτοτελώς ή σε συνδυασμό, εφόσον τα μέσα και τα υλικά αυτά προορίζονται ή είναι πρόσφορα να αποδείξουν γεγονότα που έχουν έννομη σημασία.

- Μας βοηθά να αντιμετωπίσουμε περιπτώσεις όπως υπεξαγωγή εγγράφου, πλαστογραφία κ.λ.π.

Άρθρο 386Α ΠΚ Απάτη με υπολογιστή- προγενέστερη ρύθμιση

«Όποιος, με σκοπό να προσπορίσει στον εαυτό του ή σε άλλον παράνομο περιουσιακό όφελος, βλάπτει ξένη περιουσία, *επηρεάζοντας τα στοιχεία υπολογιστή είτε με μη ορθή διαμόρφωση του προγράμματος* είτε με επέμβαση κατά την εφαρμογή του είτε με χρησιμοποίηση μη ορθών ή ελλιπών στοιχείων είτε με οποιονδήποτε άλλο τρόπο, τιμωρείται με τις ποινές του προηγούμενου άρθρου. Περιουσιακή βλάβη υφίσταται και αν τα πρόσωπα που την υπέστησαν είναι άδηλα. Για την εκτίμηση του ύψους της ζημιάς είναι αδιάφορο αν παθόντες είναι ένα ή περισσότερα πρόσωπα.»

Άρθρο 386Α ΠΚ Απάτη με υπολογιστή

- «Με οποιονδήποτε άλλο τρόπο»: προλαμβάνει εξελίξεις τεχνολογίας
- Αφορούσε αρχικά κυρίως χωρίς δικαίωμα χρήση κωδικών καρτών ανάληψης
- Αν ο Η/Υ είναι απλά το μέσο τότε τιμωρείται βάσει διάταξης:
 - «386. Απάτη1. Όποιος με σκοπό να αποκομίσει ο ίδιος ή άλλος παράνομο περιουσιακό όφελος βλάπτει ξένη περιουσία πείθοντας κάποιον σε πράξη, παράλειψη, ή ανοχή με την εν γνώσει παράσταση ψευδών γεγονότων σαν αληθινών ή την αθέμιτη απόκρυψη ή παρασιώπηση αληθινών γεγονότων τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών μηνών· και αν η ζημιά που προξενήθηκε είναι ιδιαίτερα μεγάλη, με φυλάκιση τουλάχιστον δύο ετών. [...].
 - 3. Επιβάλλεται κάθειρξη μέχρι δέκα ετών: α) αν ο υπαίτιος διαπράττει απάτες κατ' επάγγελμα ή κατά συνήθεια και το συνολικό όφελος ή η συνολική ζημία υπερβαίνουν το ποσό των τριάντα χιλιάδων (30.000) ευρώ ή β) αν το περιουσιακό όφελος ή η προξενηθείσα ζημία υπερβαίνει συνολικά το ποσό των εκατό είκοσι χιλιάδων (120.000) ευρώ.
 - Σε αυτήν την περίπτωση κοινή απάτη κι όχι απάτη με Η/Υ (386Α ΠΚ) γιατί υπάρχει πλάνη προσώπου κι όχι επηρεασμός στοιχείων μηχανής
- Απόφαση-πλαίσιο του Συμβουλίου με αριθμό 2001/413/ΔΕΥ για την καταπολέμηση της απάτης και της πλαστογραφίας που αφορούν τα μέσα πληρωμής πλην των μετρητών

α. 386 Α ΠΚ ενδεικτική νομολογία

Αιτιολογημένως καταδικάσθηκαν για κατ' επάγγελμα και κατά συνήθεια απάτη με υπολογιστή και πλαστογραφία μετά χρήσεως οι κατηγορούμενοι, οι οποίοι κατήρτισαν εξ υπαρχής τέσσερεις πλαστές κάρτες ανάληψης μετρητών χρημάτων, υποκλέπτοντας με μικροκάμερα και ειδικά μετασκευασμένο φορητό υπολογιστή (laptop) τους αριθμούς καρτών πελατών διαφόρων τραπεζών, παρεμβαίνοντας στο πρόγραμμα των συστημάτων ΑΤΜ, με σκοπό να παραπλανήσουν με την χρήση τους τα νομικά πρόσωπα των τραπεζών, ότι δήθεν στις συναλλαγές προέβαιναν οι αληθείς δικαιούχοι των λογαριασμών, ακολουθώντας δε έκαναν χρήση των ως άνω υπ' αυτών πλαστογραφηθεισών καρτών, προβαίνοντας δι' αυτών, μέσω ΑΤΜ, σε αναλήψεις μετρητών χρημάτων, συνολικού ύψους 50.000 ευρώ, από τους λογαριασμούς που τηρούσαν στις εν λόγω τράπεζες οι δικαιούχοι αυτών.(ΝΟΜΟΣ)

Η ως άνω απόφαση δημοσιεύθηκε σε [ΠοινΧρ 2013, 662](#).

Άρθρο 370 Β ΠΚ (Παραβίαση απορρήτων- προγενέστερη ρύθμιση)

- 1. Όποιος αθέμιτα αντιγράφει, αποτυπώνει, χρησιμοποιεί, αποκαλύπτει σε τρίτον ή οπωσδήποτε **παραβιάζει στοιχεία ή προγράμματα υπολογιστών**, τα οποία συνιστούν κρατικά, επιστημονικά ή επαγγελματικά **απόρρητα** ή απόρρητα επιχείρησης του δημοσίου ή ιδιωτικού τομέα, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών μηνών. Ως απόρρητα θεωρούνται και εκείνα που ο νόμιμος κάτοχός τους, από δικαιολογημένο ενδιαφέρον τα μεταχειρίζεται ως απόρρητα, ιδίως όταν έχει λάβει μέτρα για να παρεμποδίζονται τρίτοι να λάβουν γνώση τους.
- 2. Αν ο δράστης είναι στην υπηρεσία του κατόχου των στοιχείων, καθώς και αν το απόρρητο είναι ιδιαίτερα μεγάλης οικονομικής σημασίας, επιβάλλεται φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους.
- 3. Αν πρόκειται για στρατιωτικό ή διπλωματικό απόρρητο ή για απόρρητο που αναφέρεται στην ασφάλεια του κράτους, η κατά την παράγραφο 1 πράξη τιμωρείται κατά τα άρθρα 146 και 147.
- 4. Οι πράξεις που προβλέπονται στις παρ. 1 και 2 διώκονται ύστερα από έγκληση.

Άρθρο 370B ΠΚ ενδεικτική νομολογία

ΑΠ 120/2013 Επαγγελματικό απόρρητο κατά την έννοια του άρθρου 370β ΠΚ. Αντιγραφή στοιχείου ή προγράμματος ηλεκτρονικού υπολογιστή. Αντιγραφή πελατολογίου από υπάλληλο ταξιδιωτικού γραφείου και από τον προγραμματιστή και υπεύθυνο συντήρησης των υπολογιστών με σκοπό τη χρήση του σε ανταγωνιστική δική τους επιχείρηση. Ειδική και εμπεριστατωμένη αιτιολογία. Πραγματικά περιστατικά. Απορρίπτει την αίτηση αναιρέσεως της υπ' αριθμ. 861 - 862/2001 αποφάσεως του Τριμελούς Εφετείου Πατρών.(ΝΟΜΟΣ)

Άρθρο 370Γ ΠΚ

(Αντιγραφή προγράμματος η/υ, παράνομη πρόσβαση προγενέστερη ρύθμιση)

1. Όποιος χωρίς δικαίωμα **αντιγράφει ή χρησιμοποιεί προγράμματα υπολογιστών**, τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι έξι μήνες και με χρηματική ποινή διακοσίων ενενήντα (290) ευρώ έως πέντε χιλιάδων εννιακοσίων (5.900) ευρώ.
2. Όποιος αποκτά πρόσβαση σε στοιχεία που έχουν εισαχθεί σε υπολογιστή ή σε περιφερειακή μνήμη υπολογιστή ή μεταδίδονται με συστήματα τηλεπικοινωνιών, εφόσον οι πράξεις αυτές έγιναν χωρίς δικαίωμα, ιδίως με παραβίαση απαγορεύσεων ή μέτρων ασφάλειας που είχε λάβει ο νόμιμος κάτοχός τους, τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι τρεις μήνες ή με χρηματική ποινή τουλάχιστον είκοσι εννέα (29) ευρώ. Αν η πράξη αναφέρεται στις διεθνείς σχέσεις ή την ασφάλεια του κράτους, τιμωρείται κατά το άρθρο 148.
3. Αν ο δράστης είναι στην υπηρεσία του νόμιμου κατόχου των στοιχείων, η πράξη της προηγούμενης παραγράφου τιμωρείται μόνο αν απαγορεύεται ρητά από εσωτερικό κανονισμό ή από έγγραφη απόφαση του κατόχου ή αρμόδιου υπαλλήλου του.
4. Οι πράξεις των παραγράφων 1 έως 3 διώκονται ύστερα από έγκληση.

Άρθρο 370Γ ΠΚ

(Αντιγραφή προγράμματος η/υ, παράνομη πρόσβαση προγενέστερη ρύθμιση)

- ✓ Ν.2121/1993 ποινικές κυρώσεις πνευματικής ιδιοκτησίας περιλαμβάνουν και πρόγραμμα η/υ
- ✓ Η χωρίς δικαίωμα διείσδυση – πρόσβαση σε συστήματα επεξεργασίας δεδομένων έστω και όταν γίνεται χωρίς πρόθεση βλάβης τιμωρείται με το άρθρο 370Γ του Ποινικού κώδικα
- ✓ Άλλου είδους απόρρητα;

Άρθρο 337 ΠΚ Προσβολή της γενετήσιας αξιοπρέπειας

1. Όποιος με ασελγείς χειρονομίες ή προτάσεις που αφορούν ασελγείς πράξεις προσβάλλει βάνανυσα την αξιοπρέπεια άλλου στο πεδίο της γενετήσιας ζωής του τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι ενός έτους ή χρηματική ποινή.
2. Με φυλάκιση τριών μηνών μέχρι δύο ετών τιμωρείται η πράξη της προηγούμενης παραγράφου, αν ο παθών είναι νεότερος από 12 ετών.
3. Ενήλικος, ο οποίος **μέσω διαδικτύου** ή άλλου μέσου επικοινωνίας, αποκτά επαφή με *πρόσωπο που δεν συμπλήρωσε τα δεκαπέντε έτη και, με χειρονομίες ή προτάσεις ασελγείς, προσβάλλει την αξιοπρέπεια του ανηλίκου στο πεδίο της γενετήσιας ζωής του, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον δύο ετών. Αν η πράξη τελείται κατά συνήθεια ή αν επακολούθησε συνάντηση, ο ενήλικος τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών ετών.*
4. Ενήλικος, ο οποίος μέσω διαδικτύου ή άλλου μέσου επικοινωνίας, αποκτά επαφή με *πρόσωπο που εμφανίζεται ως ανήλικο* κάτω των δεκαπέντε ετών και, με χειρονομίες ή προτάσεις ασελγείς, προσβάλλει την αξιοπρέπεια του στο πεδίο της γενετήσιας ζωής του, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους. Αν η πράξη τελείται κατά συνήθεια ή αν επακολούθησε συνάντηση με το εμφανιζόμενο ως ανήλικο πρόσωπο, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών ετών.
5. Όποιος τελεί την πράξη της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού, εκμεταλλευόμενος την εργασιακή θέση του παθόντος ή τη θέση προσώπου που έχει ενταχθεί σε διαδικασία αναζήτησης θέσης εργασίας διώκεται κατ' έγκληση και τιμωρείται με φυλάκιση από έξι (6) μήνες μέχρι τρία (3) έτη και με χρηματική ποινή τουλάχιστον χιλίων (1.000) ευρώ.

Άρθρο 348Α ΠΚ Πορνογραφία ανηλίκων

Η ρύθμιση

1. Όποιος με πρόθεση παράγει, διανέμει, δημοσιεύει, επιδεικνύει, εισάγει στην Επικράτεια ή εξάγει από αυτήν, μεταφέρει, προσφέρει, πωλεί ή με άλλον τρόπο διαθέτει, αγοράζει, προμηθεύεται, αποκτά ή κατέχει υλικό παιδικής πορνογραφίας ή διαδίδει ή μεταδίδει πληροφορίες σχετικά με την τέλεση των παραπάνω πράξεων, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους και χρηματική ποινή δέκα χιλιάδων έως εκατό χιλιάδων ευρώ.
2. Όποιος με πρόθεση παράγει, προσφέρει, πωλεί ή με οποιονδήποτε τρόπο διαθέτει, διανέμει, διαβιβάζει, αγοράζει, προμηθεύεται ή κατέχει υλικό παιδικής πορνογραφίας ή διαδίδει πληροφορίες σχετικά με την τέλεση των παραπάνω πράξεων **διά συστήματος ηλεκτρονικού υπολογιστή ή με τη χρήση διαδικτύου**, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον δύο ετών και χρηματική ποινή πενήντα χιλιάδων έως τριακοσίων χιλιάδων ευρώ.
3. Υλικό παιδικής πορνογραφίας, κατά την έννοια των προηγούμενων παραγράφων, συνιστά η αναπαράσταση ή η πραγματική ή εικονική αποτύπωση σε ηλεκτρονικό ή άλλο υλικό φορέα του σώματος ή μέρους του σώματος ανηλίκου, κατά τρόπο που προδήλως προκαλεί γενετήσια διέγερση, καθώς και πραγματικής ή εικονικής ασελγούς πράξης που διενεργείται από ή με ανήλικο.
4. Οι πράξεις της πρώτης και δεύτερης παραγράφου τιμωρούνται με κάθειρξη μέχρι δέκα ετών και χρηματική ποινή πενήντα χιλιάδων έως εκατό χιλιάδων ευρώ: α) αν τελέσθηκαν κατ'επάγγελμα ή κατά συνήθεια β) αν η παραγωγή του υλικού της παιδικής πορνογραφίας συνδέεται με την εκμετάλλευση της ανάγκης, της ψυχικής ή της διανοητικής ασθένειας ή σωματικής δυσλειτουργίας λόγω οργανικής νόσου ανηλίκου ή με την άσκηση ή απειλή χρήσης βίας ανηλίκου ή με τη χρησιμοποίηση ανηλίκου που δεν έχει συμπληρώσει το δέκατο πέμπτο έτος. Αν η πράξη της περίπτωσης β' είχε ως αποτέλεσμα τη βαριά σωματική βλάβη του παθόντος, επιβάλλεται κάθειρξη τουλάχιστον δέκα ετών και χρηματική ποινή εκατό χιλιάδων έως πεντακοσίων χιλιάδων ευρώ, αν δε αυτή είχε ως αποτέλεσμα το θάνατο, επιβάλλεται ισόβια κάθειρξη.

Άρθρο 348Α ΠΚ Πορνογραφία ανηλίκων επισημάνσεις

- Αφορά και ανηλίκους που έχουν συμπληρώσει το 15 έτος της ηλικίας τους (ηλικία σεξουαλικής συναίνεσης)
- Τιμωρείται και το εικονικό παιδο- πορνογραφικό υλικό (morphing- απόδοση ανύπαρκτων προσώπων)
- Βλ. και α.29, 30 ν.5060/1931 για εμπορία, διακίνηση ή δημόσια έκθεση άσεμνων δημοσιευμάτων

Άρθρο 348B ΠΚ. Προσέλκυση παιδιών για γενετήσιους λόγους

«Όποιος με πρόθεση, μέσω της τεχνολογίας πληροφόρησης και επικοινωνίας, προτείνει σε ενήλικο να συναντήσει ανήλικο, που δεν συμπλήρωσε τα δεκαπέντε έτη, με σκοπό τη διάπραξη σε βάρος του των αδικημάτων των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 339 και 348Α, όταν η πρόταση αυτή ακολουθείται από περαιτέρω πράξεις που οδηγούν στη διάπραξη των αδικημάτων αυτών, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον δύο ετών και χρηματική ποινή πενήντα χιλιάδων έως διακοσίων χιλιάδων ευρώ.»

- Grooming
- Ψηφιακές καραμέλες

ΠΟΙΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΣΕ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

- Α. 22 Ν. 2472/97, όπως ισχύει:
 - ποινικές ευθύνες των υπεύθυνων επεξεργασίας για τη μη τήρηση των υποχρεώσεών τους από το νόμο (παράλειψη γνωστοποίησης αρχείων, διατήρηση αρχείου με ευαίσθητα δεδομένα χωρίς άδεια, διασύνδεση αρχείων χωρίς γνωστοποίηση και άδεια)= φυλάκιση έως τριών (3) ετών και χρηματική ποινή τουλάχιστον 1.000.000 δραχμών έως 5.000.000 δραχμών .
 - όποιος χωρίς δικαίωμα επεμβαίνει με οποιονδήποτε τρόπο σε αρχείο δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα ή λαμβάνει γνώση των δεδομένων αυτών ή τα αφαιρεί, αλλοιώνει, βλάπτει, καταστρέφει , επεξεργάζεται, μεταδίδει, ανακοινώνει, τα καθιστά προσιτά σε μη δικαιούμενα πρόσωπα ή επιτρέπει στα πρόσωπα αυτά να λάβουν γνώση των εν λόγω δεδομένων ή τα εκμεταλλεύεται με οποιονδήποτε τρόπο, τιμωρείται με φυλάκιση και χρηματική ποινή και αν πρόκειται για ευαίσθητα δεδομένα με φυλάκιση τουλάχιστον ενός (1) έτους και χρηματική ποινή τουλάχιστον 2.900 € έως 29.000 €, αν η πράξη δεν τιμωρείται βαρύτερα από άλλες διατάξεις
 - Αν ο υπαίτιος των ως άνω είχε σκοπό να προσπορίσει στον εαυτό του ή σε άλλον παράνομο περιουσιακό όφελος, ή να βλάψει τρίτον, επιβάλλεται κάθειρξη έως δέκα (10) ετών και χρηματική ποινή τουλάχιστον 2.000.000 δραχμών έως δέκα εκατομμυρίων (10.000.000) δραχμών.

ΠΟΙΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ

- Α. 66 Ν. 2121/1993 όπως ισχύει
 - Προσβολή περιουσιακών & ηθικών εξουσιών δημιουργού και δικαιούχων συγγενικών δικαιωμάτων= φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους και χρηματική ποινή 2.900 -15.000 ευρώ
 - Διανομή ή κατοχή με σκοπό διανομής συστήματα ή μέσα που έχουν ως μοναδικό σκοπό να διευκολύνουν τη χωρίς άδεια αφαίρεση ή εξουδετέρωση τεχνικού συστήματος που προστατεύει ένα πρόγραμμα ηλεκτρονικού υπολογιστή= φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους και χρηματική ποινή 2.900 -15.000 ευρώ
 - Αν το όφελος που επιδιώχθηκε ή η ζημία που απειλήθηκε είναι ιδιαίτερα μεγάλα= φυλάκιση τουλάχιστο δύο ετών και χρηματική ποινή 2 έως 10 εκατομμυρίων δραχμών.
 - Αν ο υπαίτιος τελεί τις παραπάνω πράξεις κατ' επάγγελμα ή σε εμπορική κλίμακα ή αν οι περιστάσεις κάτω από τις οποίες έγινε η πράξη μαρτυρούν ότι ο υπαίτιος είναι ιδιαίτερα επικίνδυνος για την προστασία της πνευματικής ιδιοκτησίας ή των συγγενικών δικαιωμάτων= κάθειρξη μέχρι 10 ετών και χρηματική ποινή 5 έως 20 εκατομμυρίων δραχμών, καθώς και αφαίρεση της άδειας λειτουργίας της επιχείρησης στα πλαίσια της οποίας εκτελέσθηκε η πράξη.

**Θεωρείται ότι η πράξη έχει τελεσθεί κατ' επάγγελμα και όταν ο δράστης έχει καταδικασθεί για παρόμοια αδικήματα με αμετάκλητη απόφαση σε ποινή στερητική της ελευθερίας.*

Ενδεικτικά κενά ελληνικής νομοθεσίας μέχρι την έναρξη ισχύος του ν. 4411/2016

- Δεν καλύπτεται η παρακώλυση λειτουργίας συστήματος υπολογιστή
- Δεν υπάρχει ξεχωριστή ρύθμιση για την αλλοίωση ή φθορά των δεδομένων (συχνά θα καλύπτεται από την διάταξη για τη φθορά της ξένης ιδιοκτησίας αν όμως αυτή λαμβάνει χώρα). Συγκεκριμένα, μέχρι σήμερα η φθορά, αλλοίωση, διαγραφή ή άλλη επέμβαση σε δεδομένα δεν τιμωρείται διότι τα δεδομένα δεν αποτελούν «πράγμα» με την έννοια του άρθρου 381 ΠΚ, δηλαδή της φθοράς ξένης ιδιοκτησίας. Τιμωρητέα είναι μόνο η φθορά στον υλικό φορέα των δεδομένων.
- Η αλλοίωση αυτών καθαυτών των δεδομένων με βάσει το υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο μπορεί να τιμωρηθεί μόνο α) αν πρόκειται για προσωπικά δεδομένα, μέσω του νόμου προστασίας προσωπικών δεδομένων και β) αν πρόκειται για «έγγραφο» με την έννοια του άρθρου 13περ.γ ΠΚ, μέσω της υπεξαγωγής εγγράφου (222 ΠΚ).

ΣΥΜΒΑΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΕΓΚΛΗΜΑ ΣΤΟΝ ΚΥΒΕΡΝΟΧΩΡΟ

ΣΥΜΒΑΣΗ 185 ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΕΥΡΩΠΗΣ, ΒΟΥΔΑΠΕΣΤΗ 23.11.2001

- *Title 1 – Offences against the confidentiality, integrity and availability of computer data and systems*
 - Article 2 – Illegal access
 - Article 3 – Illegal interception
 - Article 4 – Data interference
 - Article 5 – System interference
 - Article 6 – Misuse of devices
- *Title 2 – Computer-related offences*
 - Article 7 – Computer-related forgery
 - Article 8 – Computer-related fraud
- *Title 3 – Content-related offences*
 - Article 9 – Offences related to child pornography
- *Title 4 – Offences related to infringements of copyright and related rights*
 - Article 10 – Offences related to infringements of copyright and related rights

ΣΥΜΒΑΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΕΓΚΛΗΜΑ ΣΤΟΝ ΚΥΒΕΡΝΟΧΩΡΟ
ΣΥΜΒΑΣΗ 185 ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΕΥΡΩΠΗΣ, ΒΟΥΔΑΠΕΣΤΗ 23.11.2001

✓ Πλήρες κείμενο:

[http://conventions.coe.int/Treaty/en/Treaties/Html/185.
htm](http://conventions.coe.int/Treaty/en/Treaties/Html/185.htm)

✓ Η Ελλάδα την έχει υπογράψει αλλά δεν την έχει κυρώσει
με νόμο ακόμα

Οδηγία 2013/40/ΕΕ για τις επιθέσεις κατά συστημάτων πληροφοριών και την αντικατάσταση της απόφασης-πλαίσιου 2005/222/ΔΕΥ του Συμβουλίου (EU CYBER CRIME DIRECTIVE)

- τροποποίηση και επέκταση των διατάξεων της απόφασης-πλαίσιου 2005/222/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 24ης Φεβρουαρίου 2005, για τις επιθέσεις κατά των συστημάτων πληροφοριών
- ανάγκη καταπολέμησης του **οργανωμένου εγκλήματος** και της **τρομοκρατίας** και ιδίως των επιθέσεων κατά των συστημάτων πληροφοριών να που εμφανίζονται ως συνεχώς αυξανόμενη απειλή
- «Η παρούσα οδηγία σκοπεύει, μεταξύ άλλων, στην εισαγωγή ποινικών κυρώσεων για τη δημιουργία των «**botnet**», ήτοι πράξη της απόκτησης εξ αποστάσεως ελέγχου σε σημαντικό αριθμό υπολογιστών διά της μολύνσεως τους με κακόβουλο λογισμικό μέσω στοχευμένων επιθέσεων στον κυβερνοχώρο»
- Στόχοι οδηγίας
 - προσέγγιση του ποινικού δικαίου των κρατών μελών στον τομέα των επιθέσεων κατά συστημάτων πληροφοριών, καθιερώνοντας ελάχιστους κανόνες σχετικά με τον **ορισμό των ποινικών αδικημάτων** και των **σχετικών κυρώσεων**, και
 - η **βελτίωση της συνεργασίας μεταξύ των αρμόδιων αρχών**, συμπεριλαμβανομένης της αστυνομίας και άλλων εξειδικευμένων υπηρεσιών επιφορτισμένων με την επιβολή του νόμου στα κράτη μέλη και των ευρωπαϊκών οργάνων

EU CYBER CRIME DIRECTIVE- ΤΑ ΕΓΚΛΗΜΑΤΑ

Άρθρο 3 Παράνομη πρόσβαση σε συστήματα πληροφοριών

[...] η απόκτηση πρόσβασης εκ προθέσεως και χωρίς δικαίωμα, στο σύνολο ή σε μέρος του συστήματος πληροφοριών, τιμωρείται ως ποινικό αδίκημα, οσάκις διαπράττεται παραβιάζοντας μέτρο ασφαλείας, τουλάχιστον όταν δεν πρόκειται για ήσσονος σημασίας περιπτώσεις.

Άρθρο 4 Παράνομη παρεμβολή σε σύστημα

[...] η σοβαρή παρεμπόδιση ή διακοπή της λειτουργίας συστήματος πληροφοριών, με την εισαγωγή ηλεκτρονικών δεδομένων, διαβίβαση, ζημία, διαγραφή, φθορά, αλλοίωση ή εξάλειψη αυτών των δεδομένων ή με τον αποκλεισμό της πρόσβασης στα δεδομένα αυτά, εκ προθέσεως και χωρίς δικαίωμα, τιμωρείται ως ποινικό αδίκημα, τουλάχιστον όταν δεν πρόκειται για ήσσονος σημασίας περιπτώσεις.

EU CYBER CRIME DIRECTIVE- ΤΑ ΕΓΚΛΗΜΑΤΑ

Άρθρο 5 Παράνομη παρεμβολή σε δεδομένα

[..] η διαγραφή, ζημία, φθορά, αλλοίωση ή εξάλειψη ηλεκτρονικών δεδομένων ενός συστήματος πληροφοριών ή ο αποκλεισμός της πρόσβασης στα δεδομένα αυτά εκ προθέσεως και χωρίς δικαίωμα, τιμωρείται ως ποινικό αδίκημα, τουλάχιστον όταν δεν πρόκειται για ήσσονος σημασίας περιπτώσεις.

Άρθρο 6 Παράνομη υποκλοπή

[..] η υποκλοπή με τεχνικά μέσα, μη δημόσιων διαβιβάσεων ηλεκτρονικών δεδομένων από, προς ή μέσα σε ένα σύστημα πληροφοριών, συμπεριλαμβανομένων των ηλεκτρομαγνητικών εκπομπών από ένα σύστημα πληροφοριών που περιέχει τέτοια ηλεκτρονικά δεδομένα, εκ προθέσεως και χωρίς δικαίωμα, τιμωρείται ως ποινικό αδίκημα, τουλάχιστον όταν δεν πρόκειται για ήσσονος σημασίας περιπτώσεις.

EU CYBER CRIME DIRECTIVE- ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ

- «τουλάχιστον όταν δεν πρόκειται για ήσσονος σημασίας περιπτώσεις»
- δεν θα αποδίδεται ποινική ευθύνη, σε περίπτωση που δεν υπάρχει εγκληματική πρόθεση, όπως όταν το πρόσωπο δεν γνωρίζει ότι απαγορεύεται η πρόσβαση ή στην περίπτωση εξουσιοδοτημένης δοκιμής ή προστασίας συστημάτων πληροφοριών, όπως όταν μια εταιρεία ή ένας πωλητής αναθέτει σε ένα πρόσωπο να ελέγξει την ισχύ του συστήματος ασφαλείας του.
- Και τα νομικά πρόσωπα θα πρέπει να μπορούν να φέρουν ποινική ευθύνη με βάση την οδηγία

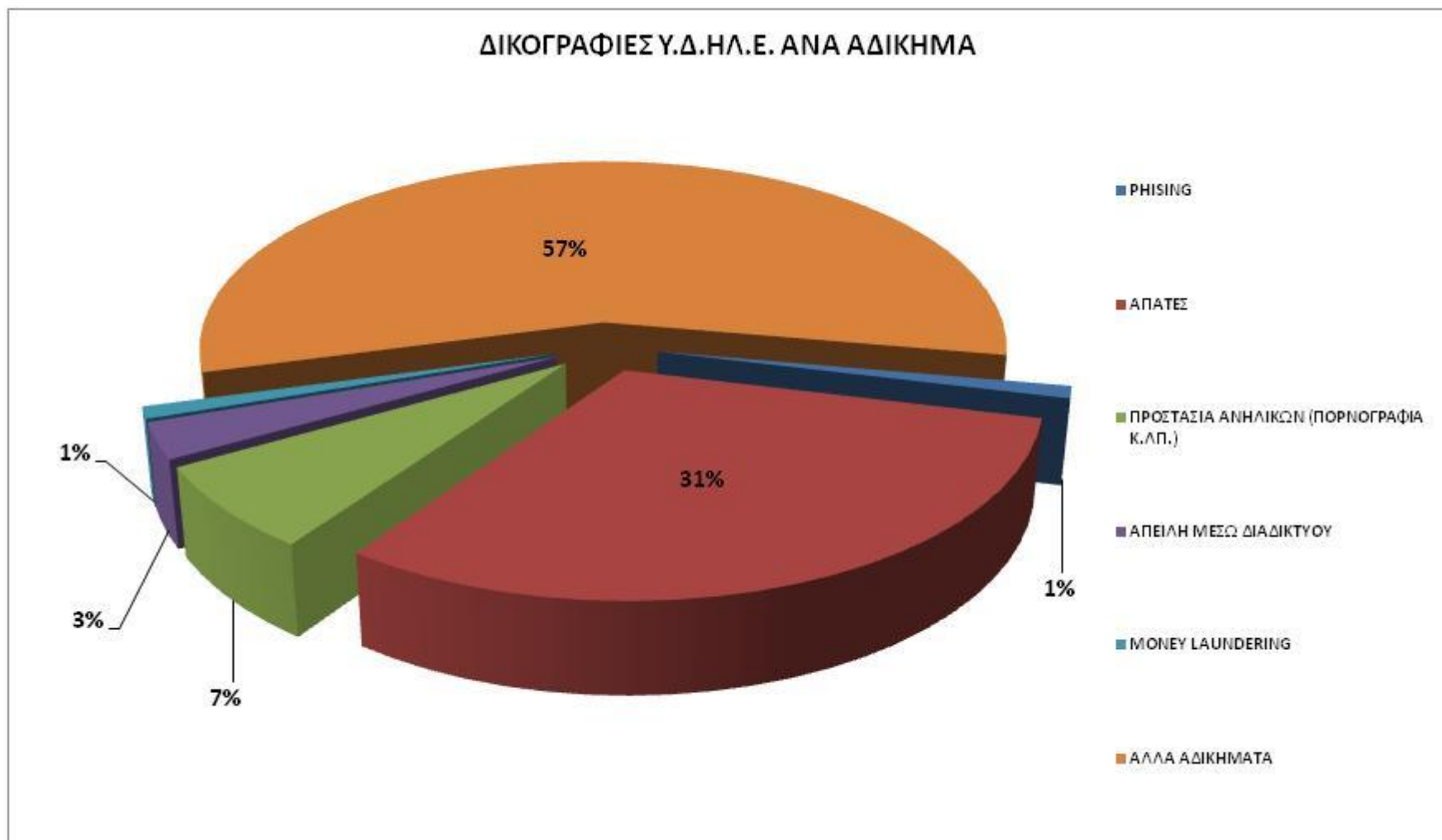
ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΚΥΒΕΡΝΟΕΓΚΛΗΜΑ

- Η οδηγία για το κυβερνοέγκλημα έπρεπε να μεταφερθεί στο εθνικό δίκαιο των κρατών μελών έως τις 4 Σεπτεμβρίου 2015
- Νομοπαρασκευαστική επιτροπή για τη σύνταξη σχεδίου νόμου για την κύρωση της σύμβασης για το κυβερνοέγκλημα και την ενσωμάτωση της οδηγίας 2013/40- λήξη εργασιών της 30.06.2014 βλ.
<http://static.diavgeia.gov.gr/doc/%CE%92%CE%9B%CE%9E%CE%A7%CE%A9-%CE%A7%CE%A4%CE%A3>
- Τελικά ψήφιση νέου νόμου 4411/2016 που κύρωσε τη σύμβαση και ενσωμάτωσε τις σχετικές προβλέψεις των κοινοτικών οδηγιών

Δραστηριότητα Υπηρεσίας Οικονομικής Αστυνομίας και Δίωξης Ηλεκτρονικού Εγκλήματος 2013

- διαχείριση και **αποτροπή 142 περιπτώσεων** αυτοκτονίας από άτομα που είχαν εκδηλώσει την πρόθεσή τους μέσω του διαδικτύου
- εξάρθρωση εγκληματικής οργάνωσης εμπλεκόμενης σε **απάτη μέσω Η/Υ σε βάρος Ελληνικού Τραπεζικού Ιδρύματος**
- εξιχνίαση 16 σημαντικές υποθέσεις οικονομικού εγκλήματος, που αφορούν στα εξής : [...]
 - συστηματικές αναλήψεις μεγάλων χρηματικών ποσών από μηχανήματα ανάληψης χρηματικών ποσών (ΑΤΜ) με τη χρήση ύποπτων πιστωτικών καρτών,
 - παραβάσεις διατάξεων περί πνευματικής ιδιοκτησίας, σχετικά με παράνομη αναπαραγωγή συγγραμμάτων, βιβλίων σε ψηφιακή και έντυπη μορφή
 - υπόθεση ληστείας κατ' εξακολούθηση από δράστιδα που προσέγγιζε άνδρες μέσω διαδικτύου,
- σχηματίστηκε δικογραφία για 482 ιστοσελίδες παράνομων τυχερών παιγνίων, που διενεργούνταν μέσω του διαδικτύου
- Στον τομέα της ηλεκτρονικής - διαδικτυακής μορφής εγκληματικών συμπεριφορών, η Δίωξη Ηλεκτρονικού Εγκλήματος, χειρίστηκε **1.189 δικογραφίες** για πληθώρα διαδικτυακών ή ηλεκτρονικών εγκλημάτων από τις οποίες οι 292 σχηματίστηκαν αυτεπαγγέλτως, ενώ οι 897 κατόπιν εισαγγελικής παραγγελίας.
- Από τις παραπάνω, στις **104** περιπτώσεις ακολουθήθηκε αστυνομική έρευνα και σχηματίσθηκε δικογραφία, από κλιμάκια της Δίωξης Ηλεκτρονικού Εγκλήματος, κ.λπ.
- Στο πλαίσιο της **διεθνούς αστυνομικής συνεργασίας** (Interpol & Europol), η Υποδιεύθυνση Δίωξης Ηλεκτρονικού εγκλήματος διαχειρίστηκε (**414**) αιτήματα συνεργασίας. Τα αιτήματα αφορούν περιπτώσεις διακρατικών αστυνομικών ερευνών, που είχαν ως αντικείμενο κακουργηματικού χαρακτήρα ηλεκτρονικά εγκλήματα και αφορούσαν στο **ηλεκτρονικό εμπόριο, στις διαδικτυακές απάτες, στις υφαρπαγές στοιχείων και κωδικών πρόσβασης σε ηλεκτρονικές βάσεις, πλατφόρμες και ιστοχώρους ηλεκτρονικών οικονομικών δραστηριοτήτων.**

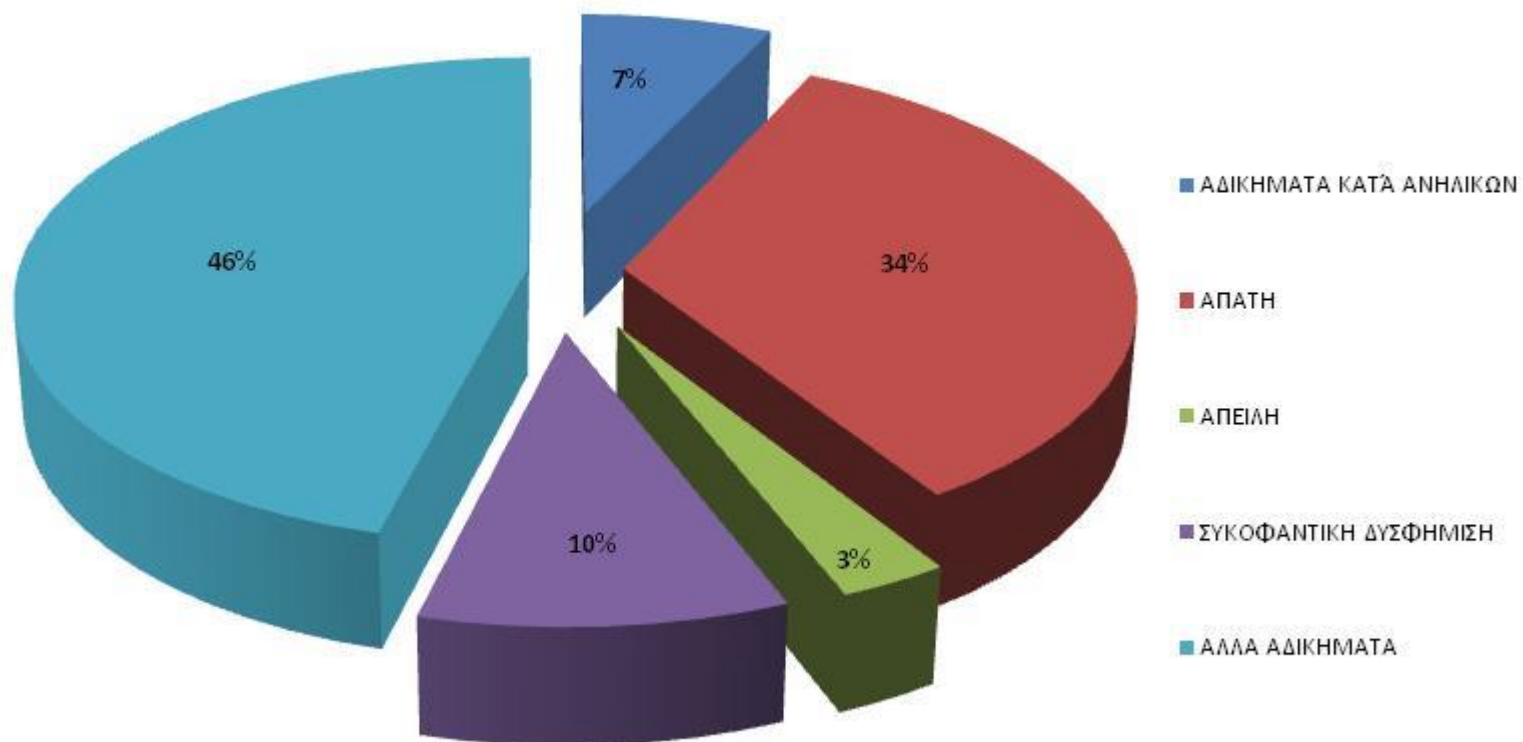
2013

http://www.astynomia.gr/index.php?option=ozo_content&lang=%27..%27&perform=view&id=37630&Itemid=1240&lang=

2013

ΚΑΤΗΓΟΡΗΘΕΝΤΑ ΑΤΟΜΑ

ΕΥΡΩΠΑΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ

❖ Eurojust

❖ Europol

❖ Ευρωπαϊκό Κέντρο Ηλεκτρονικού Εγκλήματος (EC3)

❖ Ευρωπαϊκός Οργανισμός για την Ασφάλεια δικτύων και Πληροφοριών (ENISA)

- http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/organized-crime-and-human-trafficking/cybercrime/index_en.htm
- http://www.youtube.com/watch?feature=player_embedded&v=R6swtAUKzws#t=118